

Retningslinjer for udarbejdelse af ph.d.-projektbeskrivelse

Juridisk Institut, Syddansk Universitet

Januar 2009

(A) Generelle kvalifikationer

Der er med hjemmel i universitetsloven udstedt en bekendtgørelse om ph.d.-uddannelsen ved universiteterne. Bekendtgørelsen foreskriver bl.a. at adgang til ph.d.-uddannelsen niveaumæssigt skal baseres på et gennemført kandidatstudium, idet der dog kan ske optagelse på en såkaldt 4+4 ordning, inden ansøgeren har opnået en kandidatgrad. Kravet om kvalifikationer som kandidat hindrer ikke, at man kan søge et opslået stipendium inden kandidatgraden er tildelt.

Et udvalg med de nødvendige faglige og videnskabelige kvalifikationer forestår bedømmelsen af alle ansøgninger, og bedømmelsen er en samlet vurdering, i hvilken blandt andet indgår begrundelse for ansøgningen, dokumenterede faglige kvalifikationer, relevante erfaringer og projektbeskrivelsen. Projektets relevans og ansøgerens forudsætninger for at gennemføre projektet er afgørende elementer ved bedømmelsen. Det er i denne sammenhæng de konkrete, faktiske kvalifikationer der er afgørende, hvilket blandt andet betyder, at det ikke er en forudsætning for ansættelse som juridisk stipendiat, at man har en kandidatgrad inden for en juridisk uddannelse (cand.merc.-jur. eller cand.jur.), idet de nødvendige kvalifikationer kan være opnået på anden måde.

(B) Beskrivelse af ph.d.-projekt

Den projektbeskrivelse, der indleveres ved ansøgning om et ph.d.-stipendium, vil ofte skulle justeres undervejs i et eventuelt projektforsløb, i takt med at stipendiatens viden og erkendelse udvikles. Men det er vigtigt, at den projektbeskrivelse, der indleveres med ansøgningen, er gennemarbejdet og grundigt redegør for, hvilke forhold der leder frem til den overordnede problemstilling og dermed begrundet projektets relevans og forankring i juraen og i et eller flere samfundsforhold. Endvidere skal projektbeskrivelsen præcist beskrive den overordnede problemstilling, og de underordnede problemstillinger der er indeholdt i denne. Projektbeskrivelsen skal yderligere indeholde en redegørelse for, hvordan de beskrevne problemstillinger tænkes belyst og analyseret. Det vil i forbindelse med dette være naturligt, at der også redegøres for anvendelse af retskilder og den retsteori, der bliver anvendt i projektet, fx retsdogmatik, retsfilosofi, retsøkonomi eller retssociologi.

I det følgende findes nogle bemærkninger om, hvad en projektbeskrivelse kan indeholde. Det er vigtigt at være opmærksom på, at der er tale om generelle retningslinjer. Der er således ikke tale om en udtømmende beskrivelse, ligesom det heller ikke nødvendigvis er sådan, at alle projektbeskrivelser skal indeholde alle de nævnte punkt, eller behandle dem lige uddybende.

Emnets relevans og tilknytning til samfundet

Jura er en samfundsvidenskab, og der er en nær sammenhæng mellem det juridiske regelværk og samfundsmæssige forhold i bred forstand. Problemstillinger der kan bære et ph.d.-projekt vil altid være knyttet til forhold i samfundet på et eller flere niveauer, fx forholdet mellem erhvervsdrivende og forbruger, borger og offentlig instans eller nationalstat og internationale instanser. Det er i denne sammenhæng begrundelsen for en problemstilling skal findes, og en projektbeskrivelse bør redegøre for sammenhængen og dermed projektets relevans.

Gennem overvejelser om en problemstillings relevans testes problemstilling i forhold til omfang og tilknytning til andre problemstillinger, ligesom disse indledende overvejelser ofte leder til de første tanker om, hvordan problemstillingen kan analyseres, og hvilke retskilder der kan være relevante.

Beskrivelse af problemstillinger

Et ph.d.-projekt vil typisk være centreret omkring én overordnet problemstilling (projektets tema). Denne problemstilling skal fremgå helt tydeligt af projektbeskrivelsen, sådan at det er helt klart – ikke mindst for den der skal arbejde med projektet – hvilket overordnet mål der forfølges i projektet. Populært siges det ofte, at den overordnede problemstilling skal kunne udtrykkes i én sætning. Som middel til at opnå præcision i projektbeskrivelsen kan dette være udmærket, men den overordnede problemstilling skal ses i sammenhæng med redegørelsen for projektets relevans, og det er derfor nødvendigt at projektbeskrivelsen ikke kun angiver eksempelvis ”at i projektet analyseres rammerne for kommunal erhvervsvirksomhed”. Det skal også begrundes hvorfor dette undersøges, hvilke interesser der er i spil, og hvilken nytte analysen kan få.

Mens et ph.d.-projekt oftest kan sammenfattes i én overordnet problemstilling, afføder denne typisk flere underordnede eller delproblemstillinger. I eksemplet med den kommunale erhvervsvirksomhed kan det måske være relevant at analysere rammerne givet ved lov og gennem kommunalfuldmagtens regler. En projektbeskrivelse skal indeholde overvejelser om sådanne underproblemstillinger, hvorved ansøgeren demonstrerer, at projektet er gennemtænkt, og at der er gjort overvejelser om, hvordan den overordnede problemstilling kan angribes.

Beskrivelse af analyse, retskilder m.v.

Efter at have beskrevet de centrale problemstillinger og deres relevans, skal ansøgeren i projektbeskrivelsen redegøre for, hvordan projektet vil søges gennemført. Det er her centralt, at der redegøres for, hvordan den eksisterende retsstilling søges beskrevet, og hvordan den analyseres. I den forbindelse skal projektbeskrivelsen også indeholde overvejelser om, hvilke retskilder der kan tænkes inddraget, og hvilke forhold der i den forbindelse skal tages højde for, eksempelvis muligheder for at indhente voldgiftskendelser og mulighed for anvendelse af udenlandske retskilder.

Projektbeskrivelsen skal også redegøre for retsteoretiske overvejelser i forbindelse med projektet. Det er i den forbindelse vigtigt, at projektbeskrivelsen reflekterer ansøgerens overvejelser. Hvorfor kan problemstillingen (bedst) analyseres på retsdogmatisk grundlag?, skal projektet indeholde komparative studier?, kan økonomiske analyser bidrage til at belyse problemstillinger? Overvejelser af denne art kan være relevante ved tilrettelæggelsen af projektets design, og skal i så fald behandles i projektbeskrivelsen. I beskrivelsen må der gerne redegøres for konsekvenser af valg i relation til metode.